

DOI 10.36074/logos-18.08.2023.58

ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ В СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

О.О. Лазуренко

кандидат психологічних наук, доцент
доцент кафедри загальної і медичної психології
Інститут післядипломної освіти
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

УКРАЇНА

Актуальність проблеми зумовлена підвищенням вимог до якості післядипломної освіти в Україні. Це пов'язано, по-перше, із стратегічними напрямками розвитку медичної освіти, по-друге, зростанням вимог до фахівців медичної галузі, по-третє, конкуренцією у професійному середовищі. Розкриття та практична реалізація даної проблеми дозволить, з одного боку, лікарям задовольнити потреби у високому рівні розвитку професійної компетентності, а з іншого – потребу суспільства у кваліфікованих фахівцях у галузі медицини.

Результатом освіти є набуття певних компетенцій, які дозволяють фахівцю реалізуватись в обраній спеціальності, при цьому, на наше глибоке переконання, фахівець має бути високо компетентним професіоналом. Професійне становлення особистості лікаря, з нашої точки зору, тривалий процес, який має на меті розвиток професіоналізму, передбачає формування професійно важливих компетенцій, індивідуальних властивостей та способів виконання професійних обов'язків у процесі професійного самоздійснення в умовах професійної освіти та діяльності.

У Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця основним документом, який регламентує систему безперервного професійного розвитку науково-педагогічних працівників, є «Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця», затвердженого Вченою радою Університету. Положенням передбачено, що метою підвищення кваліфікації та стажування в межах безперервного професійного розвитку є вдосконалення професійної підготовки науково-педагогічних працівників шляхом поглиблення та розширення їх професійних знань, умінь і навиків, набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників враховується під час обрання на посаду за конкурсом чи укладення трудового договору з працівниками.

Основні завдання підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників є удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту, набуття особою досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності та/або професії, та/або займаної посади, формування та розвитку фахових компетентностей тощо.

Підвищення кваліфікації працівників Університету здійснюються за різними видами (навчання за освітньою програмою, стажування, участь у

сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо) та в різних формах (інституційна, дуальна, на робочому місці, тощо). Вид підвищення кваліфікації працівник обирає самостійно з урахуванням власної професійної підготовки та потреб кафедри.

З метою підвищення рівня професійної компетентності та здійснення інформаційно-методичного супроводу освітнього процесу, забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників в НМУ імені О.О. Богомольця створено та успішно функціонує навчально-науковий центр неперервної професійної освіти, завдяки якому здійснюється організація та координація підвищення кваліфікації та реалізуються різні освітні програми щодо розвитку загальних і професійних компетентностей працівників з науково-практичних, клінічних, педагогічних, психологічних питань, зокрема: «Актуальні питання вищої медичної освіти», «Online-інструменти для організації змішаного навчання», «Психологічна компетентність як складова професійної діяльності лікаря» та інші. Так, у програмі розробленого циклу «Психологічна компетентність як складова професійної діяльності» з метою удосконалення системи підготовки лікарів та викладачів вищих закладів медичної освіти та актуалізації професійних та особистісних ресурсів, формування систематизованих уявлень про психологічні особливості професіогенезу лікаря та сприяння розвитку його професійних компетенцій висвітлено сучасний підхід щодо особистісно-професійного становлення фахівця медичної галузі.

Університет організовує та моніторить безперервний професійний розвиток науково-педагогічних працівників, як лікарів. Науково-педагогічні працівники мають можливість підвищити кваліфікацію на циклах тематичного удосконалення в Університеті та під час відвідування заходів безперервного професійного розвитку інших провайдерів.

Інституційними пріоритетами в післядипломній освіті є запровадження прогресуючого навчання в інтернатурі за індивідуальною траєкторією оволодіння практичними навичками для самостійної роботи лікарем; запровадження портфоліо практичних навичок лікарів-інтернів; широке використання симуляційного навчання в практичній підготовці лікарів-інтернів; розширення переліку циклів вторинної спеціалізації для лікарів в Університеті; організація здобуття практичних навичок лікарів на базі університетської лікарні та симуляційного центру

Серед інституційних пріоритетів в безперервному професійному розвитку науково-педагогічних працівників виділяємо застосування штучного інтелекту в освітньому процесі; підвищення професійної компетентності науково-педагогічних працівників в питаннях комунікативної взаємодії, в запровадженні проблемно-орієнтованого навчання (Problem-Based Learning), у встановленні зворотнього зв'язку між учасниками освітнього процесу, академічної культури; розробку спеціального менторського курсу з підготовки керівників лікарів-інтернів на базах стажування; запровадження нових видів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, зокрема групи рівних.

Таким чином, для удосконалення системи безперервного професійного розвитку, післядипломної підготовки лікарів та науково-педагогічних працівників закладів вищої медичної освіти доречно, на наше глибоке переконання, в найкоротші терміни сформувати професійні стандарти післядипломної освіти з урахуванням сучасних тенденцій європейського розвитку, а також інституційних

пріоритетів в післядипломній освіті та в безперервному професійному розвитку фахівців в системі медичної освіти.

Список використаних джерел:

- [1] Лазуренко О.О. Проблема особистісно-професійного становлення майбутнього лікаря та шляхи її вирішення у практиці вищої медичної школи // Психологічний часопис. - №4 (14) 2018.
- [2] Лазуренко О.О. Проблема саморегуляції та професійного самоздійснення особистості фахівця// Теорія і практика сучасної психології. - №3, 2018. – С.34-39.
- [3] Лазуренко О.О. Тенденції модернізації професійно-психологічної підготовки лікарів: компетентнісний підхід / О.О. Лазуренко // Психологічний часопис. – №1 (11) 2018. – С. 87-100.
- [4] Тертична Н.А., Лазуренко О.О. Компетентність як ціннісна орієнтація у професійній підготовці медичного психолога / О. О. Лазуренко, Н.А. Тертична // Особистість та її історія: Зб. матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції. – Ніжин, 2017. – С. 103-105.